

Dosarul nr. 2ra-1308/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central, Judecător – A. Roșca

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, Judecători – I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

DECIZIE

27 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, Judecătorul
Judecători

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Paciurca Iulian, în interesele Nataliei Silivestrova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA "CET Nord" către Silivestrova Natalia, intervenient accesoriu ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți", cu privire la obligarea de a restabili sistemul centralizat de încălzire la situația inițială și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 martie 2021, prin care s-a casat hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 13 noiembrie 2020 și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 01 iulie 2020, SA "CET-Nord" a depus cerere de chemare în judecată către Silivestrova Natalia, intervenient accesoriu ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți", solicitând obligarea de a restabili la situația inițială, sistemul centralizat de încălzire în apartamentul xxxxx de pe str. Xxxxx, din mun. Bălți și compensarea cheltuielilor de judecată, cu titlu de taxă de stat, în sumă de 270 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 04 noiembrie 2019, agentul constatator, specialist principal al Direcției Gospodărie Comunală a Primăriei municipiului Bălți - Cernova Olga, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, conform căruia, în acțiunile Nataliei Silivestrova s-a constatat comiterea contravenției prevăzută de art.180 alin.(19) din Codul contravențional, prin deconectarea samavolnică a apartamentului xxxxx din str. Xxxxx, mun. Bălți, de la sistemul centralizat de încălzire.

Prin hotărârea Comisiei administrative pe lângă Primăria mun. Bălți, din 12 decembrie 2019, Silivestrova Natalia a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzută la art.180 alin.(19) din Codul contravențional, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 30 unități contravenționale.

Astfel, SA "CET-Nord" consideră că odată ce Silivestrova Natalia a achitat amenda respectivă, aceasta a recunoscut faptul deconectării neautorizate de la sistemul de încălzire, contrar prevederilor art.42 al Legii nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

De asemenea, reclamanta a menționat că deconectările și modificările neautorizate ale rețelelor termice interne duc la dereglarea sistemului termic interior, încălzirea insuficientă a unor și, concomitent, supraîncălzirea altor apartamente din aceeași casă, fiind lezat dreptul consumatorilor conectați la sistemul centralizat de termoficare de a primi un serviciu calitativ la preț echitabil.

Suplimentar a menționat că, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, persoana care dorește să se deconecteze de la încălzirea centralizată, are obligația de a prezenta proiectul reconstrucției sistemului centralizat de încălzire, elaborat de instituțiile de proiectare sau persoanele fizice care dețin licență în acest gen de activitate, pe baza datelor inventarierii sistemului centralizat de încălzire existent și coordonat în modul stabilit, iar SA "CET-Nord" fiind în drept să accepte deconectarea încăperii/apartamentului doar în cazul întrunirii condițiilor prevăzute în art.42 alin.(8) a Legii nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

Totodată, în temeiul pct. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, este obligatorie instalarea unei alte surse de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăpere la un nivel de cel puțin +18 °C, însă fără respectarea prevederilor Legii nr.92 din 29 mai 2014, nu este posibil în limitele cadrului legal de a instala o altă sursă de încălzire.

Astfel, legiuitorul a instituit o obligație și, totodată, o responsabilitate pentru consumatorul final de energie termică centralizată, că în cazul deconectării de la sursa de energie termică centralizată, urmează a fi respectate prevederile Legii nr.92 din 29 mai 2014.

La 15 iunie 2020, Nataliei Silivestrova i-a fost expediată o notificare, prin care i s-a propus de a restabili sistemul centralizat de încălzire la situația inițială din propriile resurse financiare, însă fără careva rezultate.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 13 noiembrie 2020, cererea de chemare în judecată depusă de SA "CET Nord" a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 23 noiembrie 2020, SA "CET Nord" a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul central din 13 noiembrie 2020, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 martie 2021, s-a admis apelul declarat de SA "CET Nord" și s-a casat hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 13 noiembrie 2020, cu emiterea unei noi hotărâri prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA "CET Nord" către Silivestrova Natalia, intervenient accesoriu ÎM "Gospodăria Locativ Comunală Bălți" cu privire la obligarea de a restabili sistemul centralizat de încălzire la situația inițială și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a obligat Silivestrova Natalia de a restabili în apartamentul xxxxx de pe str. Xxxxx, din mun. Bălți, din propriile resurse financiare, sistemul centralizat de încălzire la situația inițială, existentă până la momentul deconectării neautorizate.

S-au încasat de la Silivestrova Natalia în beneficiul SA "CET Nord" cheltuielile de judecată în mărime de 472,50 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, pentru a putea fi deconectată de la sistemul centralizat de energie termică, Silivestrova Natalia urma să întreprindă o serie de măsuri, care sunt necesare ca deconectarea să fie efectuată în mod legal.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, Silivestrova Natalia avea obligația să prezinte SA "CET Nord" proiectul de reconstrucție a sistemului centralizat de încălzire elaborat de către instituțiile de proiectare sau persoanele fizice care dețin licență în

acest gen de activitate, acest proiect nefiind prezentat pe parcursul perioadei date.

Cu toate acestea, Silivestrova Natalia samavolnic a deconectat apartamentul xxxxx situat în mun. Bălți pe str. Xxxxx, de la încălzirea termică centralizată, în acest sens fiind întocmit și un proces-verbal cu privire la contravenție, iar prin hotărârea de aplicare a sancțiunii contravenționale din 12 decembrie 2019, a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzută la art.180 alin. (19) din Codul contravențional cu aplicarea amenzii în mărime de 30 u.c.

Astfel, instanța de apel a conchis că, deoarece a fost stabilit că deconectarea de la încălzirea centrală de către Silivestrova Natalia a fost efectuată ilegal și încalcă drepturile SA "CET Nord" precum și a celorlalți proprietari, este necesar ca această problemă să fie înlăturată prin obligarea consumatorului de a se reconecta la sistemul de încălzire din sursele proprii.

Suplimentar, instanța de apel a considerat drept eronate concluziile primei instanțe, potrivit căreia nu există un temei legal pentru obligarea Nataliei Silivestrova de a restabili sistemul centralizat de încălzire la situația inițială, deoarece, potrivit art.16 alin. (1) lit. b) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui.

La 15 iulie 2021, prin intermediul serviciului poștal, avocatul Paciurca Iulian, în interesele Nataliei Silivestrova, a contestat cu recurs decizia Curții de Apel Bălți din 18 martie 2021, solicitând casarea deciziei atacate cu recurs și menținerea hotărârii Judecătorei Bălți, sediul central, din 13 noiembrie 2020.

În motivarea recursului s-a invocat faptul că decizia instanței de apel, este una neîntemeiată, de către instanța de apel nu au fost stabilite și elucidate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

Astfel, avocatul a menționat că prevederile art. 42, alin.(8) din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, au fost interpretate eronat de către instanța de apel, deoarece, această normă nu prevede obligațiunea consumatorului, la caz al Nataliei Silvestrova, de a prezenta SA "CET Nord" proiectul de reconstrucție a sistemului centralizat de încălzire.

De asemenea, reprezentantul recurenteii a considerat eronată concluzia instanței de apel precum că prin deconectarea neautorizată de la conducta centrală de încălzire termică, s-a lezat dreptul consumatorilor conectați, or, în acest sens nu au fost sesizate pretenții din partea altor locatari din același bloc locativ.

Suplimentar, avocatul Paciurca Iulian a menționat că, SA "CET Nord" nu a demonstrat care drept i-ar fi fost încălcat prin deconectarea neautorizată de la conducta centrală de încălzire termică, or, acceptarea sau neacceptarea deconectării, în condițiile art. 42, alin.(8) din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, nu constituie un drept care poate fi încălcat.

În altă ordine de idei, reprezentantul recurenteii a menționat că deconectarea de la conducta centrală de încălzire termică, a fost acceptată tacit de către SA "CET Nord", prin calcularea a 10 % pentru serviciile sale, or, în cazul în care s-ar fi considerat lezat în drepturi, furnizorul urma să nu accepte calcularea plății pentru servicii în mărime redusă.

La 25 august 2021, a fost înregistrată referința SA "CET Nord", la recursul declarat de avocatul Paciurca Iulian, în interesele Nataliei Silivestrova, solicitându-se respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

Cu referire la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, este de menționat că,

părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei Curții de Apel Bălți pronunțată la 18 martie 2021, a fost recepționată de avocatul Paciurca Iulian, la 04 iunie 2021. (f.d. 117).

Astfel, având în vedere cele relatate mai sus, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil constată că recursul împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 martie 2021, depus la 15 iulie 2021, este în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 octombrie 2021, recursul declarat de avocatul Paciurca Iulian, în interesele Nataliei Silivestrova, a fost considerat admisibil și fixat spre examinare în Colegiul lărgit.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de avocatul Paciurca Iulian, în interesele Nataliei Silivestrova, va casa decizia Curții de Apel Bălți din 18 martie 2021 și va menține hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 13 noiembrie 2020, din următoarele considerente.

Potrivit materialelor cauzei, s-a stabilit că, Silivestrova Natalia este proprietara apartamentului xxxxx situat în mun. Bălți, str. Xxxxx, nr. cadastral 0300206.038.01.052.

În urma deconectării samavolnice de la sistemul centralizat de încălzire, conform procesului-verbal cu privire la contravenție, seria AB nr.00093 din 04 noiembrie 2019, în acțiunile Nataliei Silivestrova, s-a constatat comiterea contravenției prevăzute la art. 180 alin. (19) din Codul contravențional.

Ulterior, prin hotărârea Comisiei administrative de pe lângă Primăria mun. Bălți din 12 decembrie 2019, Silivestrova Natalia a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzută la art. 180 alin. (19) din Codul contravențional, aplicându-i-se sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 30 unități convenționale.

De asemenea, potrivit actului de constatare a deconectării neautorizate de către consumator de la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică din 14 ianuarie 2020, apartamentul xxxxx de pe str.Xxxxx, din mun. Bălți, este deconectat integral de la sistemul de încălzire.

Astfel, invocând faptul că prin acțiunile Nataliei Silivestrova au fost lezate drepturile altor consumatori, conectați la sistemul centralizat de încălzire, și că aceasta a acționat în detrimentul obligațiilor impuse de Legea nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, SA "CET-Nord" a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând obligarea Nataliei Silivestrova de a restabili la situația inițială sistemul centralizat de încălzire în apartamentul ce-i aparține.

În drept, conform art.51 alin.(5) din Legea cu privire la locuințe, proprietarii sau locatarii, consumatori ai serviciilor comunale și necomunale, au dreptul la debransarea locuințelor ce le aparțin sau le închiriază de la sistemele de asigurare cu servicii comunale și necomunale. Se interzice debransarea de la serviciile comunale și necomunale care constituie exigențele minimale pentru locuințe stabilite în funcție de localitate.

Potrivit art.42 alin.(8) al Legii nr. 92 din 29 mai 2014 ”cu privire la energia termică și promovarea cogenerării”, deconectările individuale ale unor apartamente sau ale unor părți de apartamente situate în blocurile de locuit, alimentate cu energie termică prin sistem colectiv, indiferent de cauze, se pot realiza în următoarele condiții cumulative: a) obținerea condițiilor tehnice de la furnizor; b) acordul scris al administratorului fondului locativ și al tuturor locatarilor, sub semnătura reprezentanților legali ai acestora, dar nu în timpul sezonului de încălzire.

Potrivit alin.(9) al aceluiași articol, în situația în care deconectarea se face cu scopul înlocuirii sistemului colectiv de încălzire cu un sistem de încălzire individual, suplimentar, proprietarul apartamentului trebuie: a) să obțină avizul de expertiză ecologică, eliberat de Inspectoratul Ecologic de Stat; b) să dețină un contract permanent de deservire cu o întreprindere autorizată de întreținere și asigurare a bunei funcționări a respectivei instalații pe toată durata funcționării acesteia.

Potrivit alin.(10) al aceluiași articol, încălcarea prevederilor alin. (7), (8) și (9) se sancționează conform Codului contravențional al Republicii Moldova.

Astfel, Colegiul lărgit constată că circumstanțele de fapt și normele legale referitoare la debransarea neautorizată de la sistemul centralizat, nu urmează a fi puse în discuție repetat, or, acest aspect s-a finalizat prin constatarea deconectării neautorizate de la sistemul centralizat de încălzire, recunoașterea Nataliei Silivestrova vinovată de comiterea contravenției prevăzută la art.180 alin.(19) din Codul contravențional și, respectiv, achitarea de către recurentă la 12 decembrie 2019, a amenzii aplicate. (f.d.23)

În altă ordine de idei, cu referire la obligarea restabilirii la situația inițială, a sistemului centralizat de încălzire în apartamentul xxxxx de pe str. Xxxxx, din mun. Bălți, Colegiul lărgit consideră eronată aplicarea de către instanța de apel a prevederilor art.16 alin.(1) lit.b) din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019), deoarece, nu este clar care drepturi ale SA ”CET Nord”, au fost încălcate prin renunțarea Nataliei Silivestrova la serviciile acesteia.

Or, urmând logica pretențiilor din acțiune, în cazul debransării neautorizate sau a refuzului de la debransare, consumatorul final este impus să accepte acele condiții și acele servicii, pe care le prestează SA ”CET Nord”, fapt care încălcă principiile art.6, lit.b) din Legea privind protecția consumatorului, cu privire la dreptul de a alege un produs sau un serviciu care nu i-ar prejudicia drepturile și interesele patrimoniale.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 118 alin.(1) și art. 122 alin.(1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Cu toate acestea, nici în prima instanță, și nici în instanța de apel, reprezentantul SA ”CET Nord” nu a prezentat probe cu privire la faptul că deconectarea neautorizată a Nataliei Silivestrova de la rețeaua termică centralizată, a dus la dereglarea sistemului termic interior și, respectiv, la încălzirea insuficientă a unor și, concomitent,

supraîncălzirea altor apartamente din aceeași casă.

Astfel, din materialele cauzei nu au fost constatate circumstanțe care să demonstreze că în urma debransărilor de la rețeaua de încălzire, au fost lezate drepturile altor consumatori conectați la sistemul centralizat de termoficare.

Mai mult ca atât, potrivit contractului nr.01/135366 din 05 august 2020 ”de furnizare a gazelor naturale încheiat de către Furnizorul de serviciu public, cu Consumatorul casnic”, anexat la materialele cauzei (f.d.21), apartamentul xxxxx de pe str.Xxxxx, din mun. Bălți, dispune de încălzire autonomă, adică, de o altă sursă de încălzire pentru menținerea temperaturii constante, în corespundere cu pct. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

În această ordine de idei și în condițiile în care SA ”CET Nord” este o persoană juridică care prestează anumite servicii, pe care un consumator fie le acceptă, fie nu, Colegiul lărgit consideră că aceasta nu poate cere obligarea Nataliei Silivestrova să folosească conducta intinatei, în detrimentul dreptului consumatorului, la alegerea serviciului și prestatorului de livrare a agentului termic.

Ținând cont de cele expuse, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că soluția primei instanțe cu privire la respingerea cererii de chemare în judecată depusă de SA ”CET Nord”, este una întemeiată.

Din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de avocatul Paciurca Iulian, în interesele Nataliei Silivestrova, de a casa decizia Curții de Apel Bălți din 18 martie 2021 și a menține hotărârea Judecătoriai Bălți, sediul central, din 13 noiembrie 2020.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Paciurca Iulian, în interesele Nataliei Silivestrova.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 18 martie 2021 și se menține hotărârea Judecătoriai Bălți, sediul central, din 13 noiembrie 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA ”CET Nord” către Silivestrova Natalia, intervenient accesoriu ÎM ”Gospodăria Locativ Comunală Bălți”, cu privire la obligarea de a restabili sistemul centralizat de încălzire la situația inițială și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari